

اجازه تنفس به جنبش کارگری اجازه به بالندگی اجتماع است

میترا شجاعی- جواد لگزian

بیست چهارم فروردین ماه هشتاد و هفت

برای چندمین مرتبه در یکسال اخیر، روز گذشته بار دیگر کارگران کارخانه نیشکر هفت‌تپه در استان خوزستان در اعتراض به عدم پرداخت دستمزد اسفندماه خود دست به اعتصاب زدند.

مصاحبه‌ای با نظر به این اعتصاب با جواد لگزian روزنامه‌نگار آگاه از مسائل کارگری:

در طول دو سال گذشته اعتراضات کارگران در سراسر کشور نسبت به عدم پرداخت حقوق و مزایا بالا گرفته است. این اعتراضات که عموماً جنبه صنفی و حقوقی دارند در اغلب موارد با برخوردهای تند نیروهای امنیتی و انتظامی پایان می‌گیرد.

مصاحبه‌ای با جواد لگزian عضو تحریریه نشریه توقیف شده "نامه" و مطلع از مسائل جنبش کارگری در مورد شرایط کنونی این جنبش

آقای لگزian، برای چندمین بار در یک سال اخیر، کارگران نیشکر هفت‌تپه مجدداً اعتصاب کردند، دست به تحصن زدند و خواستار حقوق معوقه‌شان شده‌اند. البته این تنها حرکت کارگران در این چندسال اخیر نبوده، کلاً جنبش‌های کارگری در این چندسال بخاطر تقاضاهایی که کاملاً صنفی بوده سرکوب شده‌اند. شما الان در حال حاضر وضعیت جنبش کارگری را در ایران چطور ارزیابی می‌کنید؟

متأسفانه اراده‌ای وجود دارد که با جنبش‌های مدنی به‌طور کلی برخورد می‌کند و وقتی جلوی فعالیت‌های مسالمت‌آمیز، پویا و مدنی طبقه‌ی کارگر و زنان یا هر جنبش مدنی دیگری سد می‌شود، طبیعتاً متأسفانه در درون جامعه جنبش‌های رادیکال سر برمی‌آورند که باعث این می‌شوند که جامعه از بلوغ سیاسی کافی برخوردار نشود. یعنی اینکه با جلوگیری از جنبش‌های مدنی که با برنامه‌ی مشخص و با یک پلاکارت مشخص فعالیت می‌کنند، در حقیقت ما آن جنبش‌های رادیکالی را تقویت می‌کنیم که بدون برنامه فعالیت می‌کنند و در نتیجه هزینه‌اش را کل جامعه پرداخت می‌کند. اکثر حرکتها و فعالیت‌های کارگران در این چندسال اخیر مبتنی بر خواسته‌های صنفی‌شان بوده و به هیچ وجه خواسته‌ی سیاسی را در آن مطرح نمی‌کردند. فکر می‌کنید با این وجود علت این که این خواسته‌های صنفی حتی با سرکوب روبه‌رو می‌شود و باز هم مجال گفت‌وگو به آنها داده نمی‌شود، چیست؟

باید بگویم که متأسفانه این برخوردها وجود دارد و من فکر می‌کنم کسانی که دارند این برخوردها را می‌کنند، احتمالاً نگران هستند که ممکن است این جنبش‌ها سمت و سوهای دیگری به‌خودش بگیرد و احیاناً در دسرهایی برای قدرت سیاسی فراهم بکند. در حالی که به عقیده‌ی من وجود این جنبش‌ها به‌طور کلی باعث این می‌شود که جامعه به‌طور کلی

در رفتار سیاسی‌اش دارای بلوغ سیاسی بشود. در حالی که اگر جلوی جنبش‌های مدنی با این قدرت گرفته بشود، باعث می‌شود که جنبش‌های نابالغ زیرزمینی سیاسی سربرآورند که باعث دردسر برای کل جامعه و کل پراتیک و کل پروسه‌ی حرکتی جامعه بشوند. با مطالعه‌ی تاریخ ایران دقیقاً به این نکته می‌رسیم که هر وقت حاکمیت سیاسی با جنبش‌های مدنی برخورد کرده است، بلافاصله و با مدت زمان کوتاهی جنبش‌های زیرزمینی پیدا شده‌اند که باعث شده‌اند هزینه‌ی زیادی را کل جامعه، یعنی هم جامعه مدنی و هم ساختار سیاسی، پرداخت بکند. در حالی که اگر به جنبش‌های مدنی اجازه‌ی تنفس، اجازه‌ی فعالیت قانونی مبتنی بر قانون اساسی و مسالمت‌آمیز داده بشود، هرگز این اتفاق برای جامعه پیش نمی‌آید و جامعه هزینه‌ی این را پرداخت نمی‌کند.

شما خودتان بعنوان روزنامه‌نگار و وبلاگ‌نویس، فعالیت‌های کارگری را دنبال می‌کنید. به نظر شما خواسته‌های کارگران چقدر واقعاً فقط خواسته‌های صنفی و حقوقی است و چقدر رنگ و بوی سیاسی دارد؟

هر فعالیت اجتماعی به‌طور کلی در نسبت با امر سیاسی است. یعنی ما نمی‌توانیم بگوییم که این فعالیت فقط صنفی است. خب طبیعتاً فعالیت سیاسی هم هست، و این فعالیت سیاسی معنایی که دارد این است که این گروه‌هایی که دارند فعالیت می‌کنند خواستار مشارکت اجتماعی‌اند. مشارکت اجتماعی در نهادهای مدنی شکل می‌گیرد و این مشارکت در نهایت به نفع جامعه و به نفع پویایی جامعه و به نفع حرکت جامعه است و اگر این مسئله لحاظ بشود، یعنی به فعالیت‌های مدنی اجازه‌ی بیان و اجازه‌ی کار و حرکت داده بشود، این مشارکت باعث می‌شود که در جامعه هم پویایی و حرکت به سمت تعالی به وجود بیاید. و همانطور هم، باز تاکید می‌کنم، اگر متأسفانه عکس‌اش اتفاق بیفتد، یعنی جلوی جنبش‌های کارگری که پویا، مسالمت‌آمیز و مبتنی بر قانون دارند حرکت می‌کنند، یعنی اعتصاب قانونی می‌کنند، اگر با اینها برخوردهای تند صورت بگیرد، متأسفانه در زمان کوتاهی بلافاصله جنبش‌های زیرزمینی شکل می‌گیرد، حرکت‌های تند با رویکردهای عصبی شکل می‌گیرد که این حرکت‌ها به‌هیچ وجه نه به نفع طبقه‌ی کارگر و نه به نفع جامعه مدنی است و نه به نفع حاکمیت خواهد بود.

کسانی که در بدنه این جنبش هستند چقدر رادیکال و چقدر معتدل عمل می‌کنند؟

با تماس‌هایی که ما داریم با بدنه‌ی جنبش کارگری و بچه‌هایی که طرفداری می‌کنند یا سمپاتی دارند نسبت به جنبش کارگری در ایران امروز، من می‌خواهم به شما بگویم که علی‌رغم مشکلاتی که وجود دارد، افراد زیادی سمپاتی دارند نسبت به این جریان و امیدوارانه دارند جریان را دنبال می‌کنند و خیلی مسالمت‌آمیز و با تاکید بر مشارکت مدنی. یعنی عده بسیار کمی گرایش‌های رادیکال دارند. اکثراً دوست دارند در چارچوب قانون، مسالمت‌آمیز و با در نظر گرفتن شرایط عمومی اجتماع حرکت بکنند. اگر این اجازه به آنها داده بشود، قطعاً جامعه منتفع خواهد بود و اجازه به جنبش کارگری، اجازه به جنبش زنان برای تنفس و حرکت، اجازه به بالندگی اجتماع خواهد بود.

مصاحبه‌گر: میترا شجاعی

۲۰۰۸-۰۴-۰۹

دوچپه وله